

UNIVERSITI SAINS MALAYSIA

Peperiksaan Semester Kedua
Sidang Akademik 2004/2005

Mac 2005

IMG 306 – Penilaian dan Jaminan Mutu Makanan

Masa : 3 jam

Sila pastikan bahawa kertas peperiksaan ini mengandungi TUJUH muka surat yang bercetak sebelum anda memulakan peperiksaan ini.

Jawab LIMA soalan. Bahagian A **WAJIB** dijawab dan TIGA soalan lain. Sekurang-kurangnya **SATU** soalan mesti dijawab dari setiap Bahagian B dan C.

Semua soalan mesti dijawab dalam Bahasa Malaysia.

BAHAGIAN A

Kedua-dua soalan di bahagian ini wajib dijawab.

- Panel penilai rasa terlatih yang terdiri dari lapan peserta telah menilai tiga produk keropok ikan dengan menggunakan kaedah Qualitative Descriptive Analysis (QDA) bagi menilai beberapa sifat.

Maklumat yang dibekalkan ialah:

penilai terlatih ialah 8 orang

produk yang dinilai ialah keropok ikan jenama :

Terengganu Best

Tenggiri Crisps

Keropok Ikan Talang

Sifat-sifat yang dinilai ialah:

Tekstur (Kerapuhan)

Rasa

Warna

Keputusan yang diperolehi adalah seperti di dalam Jadual 1.

Jadual 1: Keputusan penilaian deria keropok Terengganu Best(421), Tenggiri Crisps (896) dan Keropok Ikan Talang (637)

Panel	Ukuran Penilaian cm								
	Kerapuhan			Rasa			Warna		
	896	421	637	896	421	637	896	421	637
1	11cm	6.7	9.2	8.9	6.7	10.1	4.2	7.8	12.6
2	10.3	7.2	8.5	7.8	8.2	9.6	5.4	8.9	13.1
3	9.8	5.8	10.1	10.1	7.8	7.6	4.3	7.9	10.8
4	12.7	8.9	7.8	9.2	7.5	8.5	6.1	7.6	9.7
5	9.2	6.7	6.9	9.5	6.7	9.8	4.5	7.8	9.4
6	9.9	4.9	8.6	8.7	8.2	10.7	5.1	8.9	9.6
7	10.1	6.3	7.1	9.5	9.1	11.2	5.6	9.9	10.1
8	12.1	7.1	9.2	8.7	6.3	9.8	5.2	10.5	8.7

Berdasarkan maklumat yang diberi di atas tunjukkan semua langkah-langkah yang diambil bagi menganalisis keputusan yang didapati dalam Jadual 1. Jalankan pengiraan ANOVA bagi mendapatkan keputusan perbezaan ciri-ciri produk tersebut di atas.

(20 markah)

2. Tuliskan catatan-catatan ringkas mengenai perkara-perkara di bawah:

- (a) Kawasan olfaktori (5 markah)
- (b) Putik rasa (5 markah)
- (c) Hiperosmia (5 markah)
- (d) Pengaruh suhu terhadap ambang rasa (5 markah)

BAHAGIAN B

Sekurang-kurangnya satu soalan mesti dijawab dari bahagian ini.

3. Panel penilai rasa terlatih yang terdiri dari lapan peserta telah menilai dua produk keropok ikan dengan menggunakan kaedah Qualitative Descriptive Analysis (QDA) bagi menilai beberapa sifat.

Maklumat yang dibekalkan ialah:

penilai terlatih ialah 8 orang

produk yang dinilai ialah keropok ikan jenama :

Terengganu Best
Tenggiri Crisps
Keropok Ikan Talang

Sifat-sifat yang dinilai ialah:

Tekstur (Kerapuhan)
Rasa
Warna

Berdasarkan maklumat yang diberi di atas tunjukkan semua langkah-langkah yang diambil bagi merancang dan menjalankan kaedah ini sehingga mendapat keputusan.

(20 markah)

4. Berikan carta alir bagi penghasilan keropok kentang (potato crisps). Didapati kualiti produk tersebut kurang menepati spesifikasi bagi warna dan tekstur. Bincang dan tunjukkan penyelesaian masalah dengan menggunakan kaedah CEDAC.

(20 markah)

5. Anda adalah seorang eksekutif di kilang udang sejukbeku. Anda diminta menyediakan sistem ISO 9000-2000 yang akan diimplementasikan bagi proses tersebut di kilang ini. Berpandukan lapan prinsip yang terkandung didalam piawai, bincangkan dan tunjukkan persediaan anda.

(20 markah)

BAHAGIAN C

Sekurang-kurangnya satu soalan mesti dijawab dari bahagian ini.

6. Bincangkan ralat-ralat psikologi yang mungkin berlaku semasa menjalani ujian penilaian deria.

(20 markah)

7. Jawab kedua-dua bahagian soalan ini.

- (a) Jelaskan maksud ujian-ujian analitis dan ujian-ujian afektif serta bezakan kedua-duanya.

(10 markah)

- (b) Berikan penjelasan kepada ungkapan berikut dari aspek kawalan mutu

- (i) Pelan pensampelan (Sampling plan)
- (ii) Tahap penerimaan kualiti (Acceptable quality level, AQL)
- (iii) Rosak ("Defective")
- (iv) Saiz sampel (n)

(2.5 markah tiap satu jawapan)

TABLE 7.8
Critical Values (Q Values) for Duncan's New Multiple Range Test
1% Level of Significance

<i>p</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	
2	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	
3	8.261	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	
4	6.512	6.677	6.740	6.750	6.750	6.750	6.750	6.750	6.750	6.750	6.750	6.750	6.750	6.750	6.750	6.750	6.750	6.750	
5	6.702	5.883	6.989	6.040	6.065	6.074	6.074	6.074	6.074	6.074	6.074	6.074	6.074	6.074	6.074	6.074	6.074	6.074	
6	5.243	5.439	5.549	6.614	5.655	5.694	5.694	5.701	5.701	5.703	5.703	5.703	5.703	5.703	5.703	5.703	5.703	5.703	
7	4.949	5.145	5.290	5.334	5.383	5.410	5.439	5.454	5.464	5.470	5.472	5.472	5.472	5.472	5.472	5.472	5.472	5.472	
8	4.746	4.939	5.057	5.135	5.189	5.227	5.256	5.276	5.291	5.302	5.309	5.314	5.316	5.317	5.317	5.317	5.317	5.317	
9	4.596	4.787	4.900	4.986	5.043	5.086	5.118	5.142	5.160	5.174	5.185	5.193	5.199	5.203	5.205	5.206	5.206	5.206	
10	4.482	4.671	4.790	4.871	4.931	4.975	5.010	5.037	5.059	5.074	5.088	5.098	5.106	5.112	5.117	5.122	5.124	5.124	
11	4.392	4.579	4.697	4.780	4.841	4.887	4.924	4.952	4.975	4.994	5.009	5.021	5.031	5.039	5.050	5.054	5.057		
12	4.320	4.504	4.622	4.706	4.767	4.815	4.852	4.883	4.907	4.927	4.944	4.958	4.969	4.986	4.993	4.994	5.002		
13	4.260	4.442	4.560	4.644	4.706	4.755	4.793	4.824	4.850	4.872	4.889	4.904	4.917	4.928	4.937	4.944	4.950	4.956	
14	4.210	4.391	4.508	4.591	4.654	4.704	4.743	4.775	4.802	4.824	4.843	4.859	4.872	4.884	4.894	4.902	4.910	4.916	
15	4.168	4.347	4.463	4.547	4.610	4.660	4.700	4.733	4.760	4.783	4.803	4.820	4.834	4.846	4.857	4.866	4.874	4.881	
16	4.131	4.309	4.425	4.509	4.572	4.622	4.693	4.696	4.724	4.748	4.763	4.780	4.800	4.813	4.825	4.835	4.844	4.851	
17	4.099	4.275	4.391	4.475	4.539	4.589	4.630	4.664	4.693	4.717	4.738	4.756	4.771	4.785	4.797	4.807	4.816	4.824	
18	4.071	4.246	4.362	4.445	4.509	4.560	4.601	4.635	4.664	4.699	4.711	4.729	4.745	4.759	4.772	4.783	4.792	4.801	
19	4.046	4.220	4.335	4.410	4.483	4.534	4.575	4.610	4.639	4.665	4.686	4.705	4.722	4.736	4.749	4.761	4.771	4.780	
20	4.024	4.197	4.312	4.395	4.459	4.510	4.552	4.597	4.617	4.642	4.664	4.684	4.701	4.716	4.729	4.741	4.751	4.761	
24	3.950	4.126	4.239	4.322	4.386	4.437	4.480	4.510	4.546	4.573	4.596	4.616	4.634	4.651	4.665	4.678	4.690	4.700	
30	3.889	4.056	4.168	4.250	4.314	4.356	4.409	4.445	4.477	4.504	4.523	4.550	4.574	4.596	4.615	4.638	4.640		
40	3.825	3.983	4.098	4.180	4.244	4.296	4.339	4.376	4.408	4.436	4.461	4.483	4.503	4.521	4.537	4.553	4.560	4.579	
60	3.762	3.922	4.031	4.111	4.174	4.220	4.270	4.307	4.340	4.368	4.394	4.417	4.438	4.456	4.474	4.490	4.504	4.518	
120	3.702	3.853	3.965	4.044	4.107	4.158	4.202	4.239	4.272	4.301	4.327	4.351	4.372	4.392	4.410	4.426	4.442	4.456	
∞	3.643	3.766	3.860	3.978	4.010	4.091	4.135	4.172	4.205	4.235	4.261	4.285	4.307	4.327	4.345	4.363	4.379	4.394	

v = df_c(Error)*p* = number of means within range being compared

TABLE 7.7 (cont'd)
Critical Values (Q Values) for Duncan's New Multiple Range Test
5% Level of Significance

p	p	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	50	60	70	80	90	100
1		17.97	17.97	17.97	17.97	17.97	17.97	17.97	17.97	17.97	17.97	17.97	17.97	17.97	17.97	17.97	17.97	17.97
2	6.085	6.085	6.085	6.085	6.085	6.085	6.085	6.085	6.085	6.085	6.085	6.085	6.085	6.085	6.085	6.085	6.085	6.085
3	4.510	4.516	4.516	4.516	4.516	4.516	4.516	4.516	4.516	4.516	4.516	4.516	4.516	4.516	4.516	4.516	4.516	4.516
4	4.033	4.033	4.033	4.033	4.033	4.033	4.033	4.033	4.033	4.033	4.033	4.033	4.033	4.033	4.033	4.033	4.033	4.033
5	3.814	3.814	3.814	3.814	3.814	3.814	3.814	3.814	3.814	3.814	3.814	3.814	3.814	3.814	3.814	3.814	3.814	3.814
6	3.697	3.697	3.697	3.697	3.697	3.697	3.697	3.697	3.697	3.697	3.697	3.697	3.697	3.697	3.697	3.697	3.697	3.697
7	3.626	3.626	3.626	3.626	3.626	3.626	3.626	3.626	3.626	3.626	3.626	3.626	3.626	3.626	3.626	3.626	3.626	3.626
8	3.570	3.570	3.570	3.570	3.570	3.570	3.570	3.570	3.570	3.570	3.570	3.570	3.570	3.570	3.570	3.570	3.570	3.570
9	3.547	3.547	3.547	3.547	3.547	3.547	3.547	3.547	3.547	3.547	3.547	3.547	3.547	3.547	3.547	3.547	3.547	3.547
10	3.526	3.526	3.526	3.526	3.526	3.526	3.526	3.526	3.526	3.526	3.526	3.526	3.526	3.526	3.526	3.526	3.526	3.526
11	3.510	3.510	3.510	3.510	3.510	3.510	3.510	3.510	3.510	3.510	3.510	3.510	3.510	3.510	3.510	3.510	3.510	3.510
12	3.499	3.499	3.499	3.499	3.499	3.499	3.499	3.499	3.499	3.499	3.499	3.499	3.499	3.499	3.499	3.499	3.499	3.499
13	3.490	3.490	3.490	3.490	3.490	3.490	3.490	3.490	3.490	3.490	3.490	3.490	3.490	3.490	3.490	3.490	3.490	3.490
14	3.485	3.485	3.485	3.485	3.485	3.485	3.485	3.485	3.485	3.485	3.485	3.485	3.485	3.485	3.485	3.485	3.485	3.485
15	3.481	3.481	3.481	3.481	3.481	3.481	3.481	3.481	3.481	3.481	3.481	3.481	3.481	3.481	3.481	3.481	3.481	3.481
16	3.478	3.478	3.478	3.478	3.478	3.478	3.478	3.478	3.478	3.478	3.478	3.478	3.478	3.478	3.478	3.478	3.478	3.478
17	3.476	3.476	3.476	3.476	3.476	3.476	3.476	3.476	3.476	3.476	3.476	3.476	3.476	3.476	3.476	3.476	3.476	3.476
18	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474
19	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474
20	3.473	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474	3.474
24	3.471	3.475	3.477	3.477	3.477	3.477	3.477	3.477	3.477	3.477	3.477	3.477	3.477	3.477	3.477	3.477	3.477	3.477
30	3.470	3.477	3.481	3.484	3.488	3.488	3.488	3.488	3.488	3.488	3.488	3.488	3.488	3.488	3.488	3.488	3.488	3.488
40	3.469	3.470	3.486	3.492	3.497	3.500	3.503	3.504	3.504	3.504	3.504	3.504	3.504	3.504	3.504	3.504	3.504	3.504
60	3.467	3.481	3.492	3.501	3.509	3.515	3.521	3.523	3.523	3.523	3.523	3.523	3.523	3.523	3.523	3.523	3.523	3.523
120	3.466	3.483	3.498	3.511	3.522	3.532	3.541	3.548	3.555	3.561	3.566	3.585	3.596	3.600	3.601	3.601	3.601	3.601
∞	3.466	3.466	3.505	3.522	3.536	3.550	3.562	3.574	3.584	3.594	3.603	3.640	3.668	3.690	3.709	3.722	3.735	3.735

TABLE 7.8 (cont.)
Critical Values (Q Values) for Duncan's New Multiple Range Test
1% Level of Significance

p	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	50	60	70	80	90	100
1	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03	90.03
2	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04	14.04
3	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321	8.321
4	6.756	6.756	6.756	6.756	6.756	6.756	6.756	6.756	6.756	6.756	6.756	6.756	6.756	6.756	6.756	6.756	6.756
5	6.074	6.074	6.074	6.074	6.074	6.074	6.074	6.074	6.074	6.074	6.074	6.074	6.074	6.074	6.074	6.074	6.074
6	5.703	5.703	5.703	5.703	5.703	5.703	5.703	5.703	5.703	5.703	5.703	5.703	5.703	5.703	5.703	5.703	5.703
7	5.472	5.472	5.472	5.472	5.472	5.472	5.472	5.472	5.472	5.472	5.472	5.472	5.472	5.472	5.472	5.472	5.472
8	5.317	5.317	5.317	5.317	5.317	5.317	5.317	5.317	5.317	5.317	5.317	5.317	5.317	5.317	5.317	5.317	5.317
9	5.206	5.206	5.206	5.206	5.206	5.206	5.206	5.206	5.206	5.206	5.206	5.206	5.206	5.206	5.206	5.206	5.206
10	5.124	5.124	5.124	5.124	5.124	5.124	5.124	5.124	5.124	5.124	5.124	5.124	5.124	5.124	5.124	5.124	5.124
11	5.059	5.061	5.061	5.061	5.061	5.061	5.061	5.061	5.061	5.061	5.061	5.061	5.061	5.061	5.061	5.061	5.061
12	5.006	5.010	5.011	5.011	5.011	5.011	5.011	5.011	5.011	5.011	5.011	5.011	5.011	5.011	5.011	5.011	5.011
13	4.960	4.966	4.970	4.972	4.972	4.972	4.972	4.972	4.972	4.972	4.972	4.972	4.972	4.972	4.972	4.972	4.972
14	4.921	4.929	4.935	4.938	4.940	4.940	4.940	4.940	4.940	4.940	4.940	4.940	4.940	4.940	4.940	4.940	4.940
15	4.887	4.897	4.904	4.909	4.912	4.914	4.914	4.914	4.914	4.914	4.914	4.914	4.914	4.914	4.914	4.914	4.914
16	4.858	4.869	4.877	4.893	4.887	4.890	4.892	4.892	4.892	4.892	4.892	4.892	4.892	4.892	4.892	4.892	4.892
17	4.832	4.844	4.853	4.860	4.865	4.869	4.872	4.873	4.874	4.874	4.874	4.874	4.874	4.874	4.874	4.874	4.874
18	4.808	4.821	4.832	4.839	4.846	4.850	4.854	4.856	4.857	4.858	4.858	4.858	4.858	4.858	4.858	4.858	4.858
19	4.788	4.802	4.812	4.821	4.828	4.833	4.838	4.841	4.843	4.844	4.845	4.845	4.845	4.845	4.845	4.845	4.845
20	4.769	4.784	4.795	4.805	4.813	4.818	4.823	4.827	4.830	4.832	4.833	4.833	4.833	4.833	4.833	4.833	4.833
21	4.710	4.727	4.741	4.752	4.762	4.770	4.777	4.783	4.788	4.791	4.794	4.802	4.802	4.802	4.802	4.802	4.802
30	4.650	4.669	4.685	4.699	4.711	4.721	4.730	4.738	4.741	4.750	4.755	4.772	4.777	4.777	4.777	4.777	4.777
40	4.591	4.611	4.630	4.645	4.659	4.671	4.682	4.692	4.700	4.705	4.715	4.740	4.754	4.761	4.764	4.764	4.764
60	4.539	4.553	4.573	4.591	4.607	4.620	4.633	4.645	4.665	4.665	4.673	4.707	4.730	4.745	4.755	4.761	4.765
120	4.469	4.494	4.516	4.535	4.552	4.568	4.583	4.609	4.619	4.630	4.673	4.703	4.727	4.745	4.759	4.770	4.776
∞	4.403	4.434	4.457	4.478	4.497	4.514	4.530	4.545	4.559	4.572	4.584	4.675	4.707	4.734	4.756	4.776	4.776